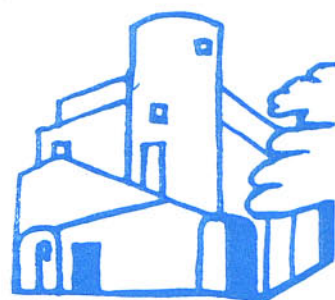

PREMSA
CORONA

ES MOLÍ NOU

VILAFRANCA, NOVEMBRE 1991 - NÚMERO 60

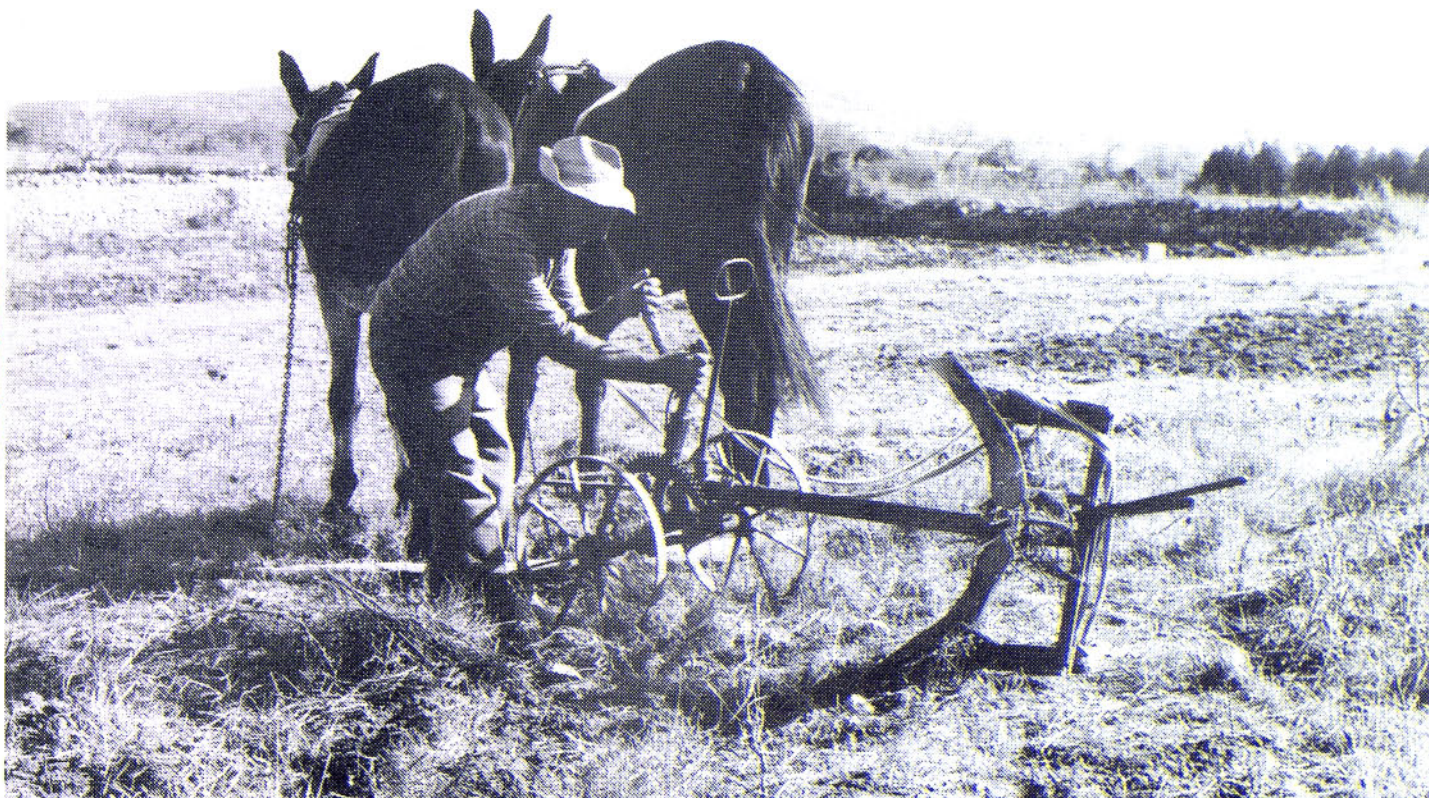

Foto: Juan Jaume

■ CONVERTIR EL SALÓ
PARROQUIAL EN CASAL DE
CULTURA COSTARÀ 66 MILIONS

■ EL MINISTERI DEMANA QUE
L'AJUNTAMENT INVERTEIXI 20
MILIONS PER REFORMAR L'ESCOLA

■ EL TORRENT JA NO POT
FILTRAR LES AIGÜES RESIDUALS

■ FESTES DE STA. BÀRBARA

■ FUTBOL, FALTEN JUGADORS

«ES MOLÍ NOU»

Publicació mensual de
l'Obra Cultural Balear
de Vilafranca

Depòsit Legal
PM: 366 - 1986

Edita:
Obra Cultural Balear
de Vilafranca

Coordinen:
Margalida Bauzà
Cati Rosselló
Bàrbara Sansó

Redacció i col·laboradors:

Andreu Bauçà
Francesc Amengual
Joan Barceló
Joan Bauçà
Bartomeu Català
Biel Monserrat
Jaume Nigorra
Miquel Capellà
Jaume Sansó
Pere Fons
Col·legi Públic
Pere Garí
Catalina Estrany
Bernat Estrany
Gabriel Gelabert
Joan Jaume
Televisió Vilafranca
Damià Agustí
Margalida Nicolau
Miquel Barceló

Impresa a: Informacions Llevant, S.A.
Passeig Ferrocarril, 1. Tel. 55 03 28
07 500 Manacor

Els articles publicats en aquesta
revista sols expresen l'opinió
dels seus autors

El torrent ja no pot filtrar les aigües residuals

(Redacció). En una longitud de més de 2 quilòmetres, el torrent de la vila no pot filtrar les aigües brutes que hi són abocades. Aquest fet provoca que es senti una forta pudor a les zones agrícoles més properes a aquesta zona. Des de la tuberia de sortida que es va deixar vora l'Excorxador fins a uns dos quilòmetres en direcció a Felanitx es pot comprovar com el torrent raja aigües residuals. La manca de l'estació depuradora farà que aquesta situació s'agreusgi a mesura que es vagi instal·lant la xerxa i la gent vagi connectant els seus clots negres a la claveguera general.

Tal com està el problema sanitari, es pot dir que ara per ara, a manca de la depuradora, el que s'està aconseguint és traslladar els punts de contaminació a la zona del torrent.

Les previsions de què una tuberia amb els cilindres separats i enterrats a metre i mig davall terra filtraria els abocaments que s'hi fessin fins a tenir la depuradora construïda no s'han complertes. I les aigües brutes ja es concentren en un 90 per cent en el jaç del torrent. El projecte de depuradora està apartat de moment i amb això volem dir que no avança,

no que no es vagi a fer. Un altre problema que s'afegeix és el fet de què hi ha bastants veïnats que han connectat a la xerxa d'aigües brutes la tuberia d'aigües pluvials. Això suposa un perill de què la claveguera pugui reventar qualche dia de pluges torrencials, ja que les tuberies es veurien obligades a rebre l'aigua pluvial endemés de les aigües brutes.

El batle qualifica de discriminatòria l'actitud del MEC

El Ministeri demana que l'ajuntament inverteixi 20 milions per reformar i ampliar l'escola

(Redacció). El passat dia 14 un equip de tècnics del Ministeri d'Educació i Ciència (MEC) realitzà una visita al col·legi públic Es Cremat de Vilafranca per a reconèixer sobre el terreny l'estat actual de l'estructura de l'edifici així com la manca d'espai i de servei per als escolars. El batle va estar acompanyat a la reunió per membres del professorat de l'escola, representants del consell escolar i de l'Associació de pares d'Alumnes.

De la reunió el que va quedar més clar és la poca predisposició del Ministeri a fer front de forma unilateral a les despeses que comporta una reforma i ampliació del centre escolar del nostre poble. La petició del MEC de que l'Ajuntament aprofiti 20 milions de pessetes per a la reforma va esser contestada de forma negativa pel batle Joan Bauzá, qui des d'un principi ja deixà ben clar que l'Ajuntament no pot aportar res per a les obres. El MEC fa molts d'anys que no ha invertit cap pesseta en el col·legi. Des de la seva inauguració, pels anys 30, sols a 1973 es va ampliar en una primera planta la zona sud de l'edifici, i des de llavors mai més se fet res des del MEC. Joan Bauzá deixà clar que la postura municipal serà la d'exigir una solució a l'actual situació que dificulta l'ensenyança i no permet el ple desenvolupament dels plans educatius del professorat.

El delegat del MEC s'havia compromès a assistir a la reunió amb el batle, emperò va delegar la seva representació en un dels seus secretaris. La negativa municipal a invertir en la reforma va esser contestada per un dels tècnics dient que «Sa Nostra deixa doblers». Joan Bauzá va replicar per demanar més serietat i que si la postura del MEC era intentar aconseguir un compromís de suport econòmic de l'Ajuntament, s'anava

per mal camí. Al final no es va arribar a cap acord i la delegació del MEC es va anar cap a Ciutat sense cap compromís. El batle es va mostrar indignat de comprovar com l'avantprojecte redactat per l'Ajuntament i que havia estat duit a la delegació del MEC per a què els tècnics de l'edifici escolar varen mostrar una desconeixença total de l'avantprojecte

de reforma fet per l'Ajuntament. Joan Bauzá té previst acudir a la delegació del MEC i entrevistar-se amb Andreu Crespí per exigir que el Ministeri es defineixi d'una vegada sobre la situació de l'escola de Vilafranca. Bauzá estudiarà amb totes les entitats relacionades amb l'educació prendre mesures de pressió per aconseguir la reforma del centre escolar.

Les opinions

L'Ajuntament

*Exigir una reforma i ampliació de l'escola.

*L'Ajuntament no està en disposició d'invertir cap pesseta.

*El MEC fa 19 anys que no ha invertit cap duro a Vilafranca.

*Es va presentar un avant-projecte al MEC.

*L'Ajuntament ha gastat prop de 2 milions de pessetes en manteniment durant el darrer any.

*Tots els pobles de la comarca tenen centres escolars moderns

manco Vilafranca.

*El batle es reunirà de nou amb el delegat del MEC i li donarà un ultimàtum.

El MEC

*No s'ha mirat encara l'avantprojecte fet per l'Ajuntament.

*El delegat ha depassat reunir-se amb el batle per tractar la situació de l'escola.

*Vol que l'Ajuntament posi 20 milions si se reforma i amplia l'escola.

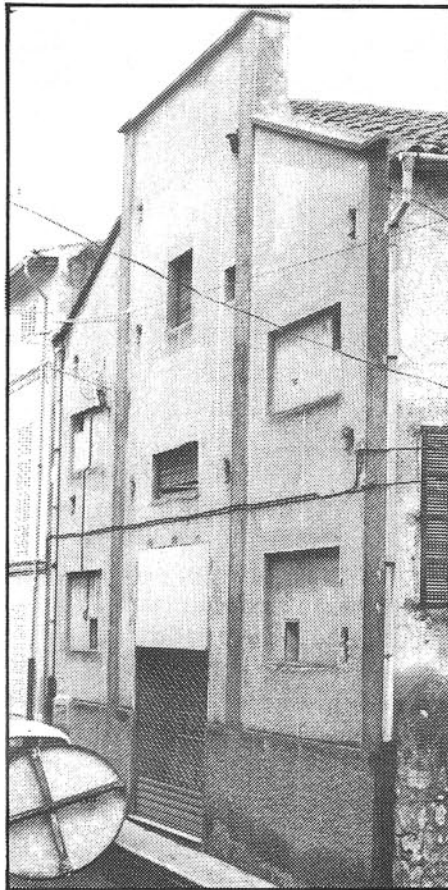
*Aconsella al batle que demani un préstec a «Sa Nostra».

Les obres es realitzaran en quatre anys i l'aportació municipal serà de 22 milions

Convertir el Saló Parroquial en Casal de Cultura costarà 66 milions

(Redacció). En el ple extraordinari del dijous dia 14 va esser presentat el projecte d'execució del Casal de Cultura. Les obres de reforma del Saló Parroquial tenen un pressupost de 66 milions de pessetes i donaran un multiús a l'edifici que se pretén es converteixi en Casal de Cultura municipal per espai de 30 anys. El Pla d'Inversions Culturals ja recolleix que la primera de les quatre fases que tindrà el projecte es comenci a dur a terme durant l'any 1992. Del pressupost de l'obra (66.000.000), el 33 per cent haurà d'esser aportat pel Consell Insular de Mallorca, l'altre 33 per cent pel Govern Central i la tercera part (22.000.000) per l'Ajuntament, quantitat que desglossada en quatre anys suposa una aportació municipal de 5.500.000 de pessetes anuals.

Pel que fa a la part tècnica de projecte, cal destacar que el nou edifici tindrà: planta baixa, primera planta i segona planta. A la planta baixa es reformarà tota la seva estructura per adaptar-la a la configuració d'un tea-

«El nou edifici tindrà dues plantes i el teatre una capacitat per a 196 persones»

tre amb capacitat per a 196 persones i es preveu l'ampliació de l'escenari que deixarà en el soterrani una gran sala destinada a vestidors amb possibilitats de fer-hi camerins amb la col·locació de mampares. L'accés a la primera planta es farà per una escala a construir a la part dreta de l'edifici a la zona on ara hi ha els serveis. En

«Les obres s'hauran de realitzar en quatre fases que costaran 5.500.000 pessetes cada una a l'Ajuntament»

el primer pis s'habilitarà la biblioteca, i una àmplia sala per guardar els llibres de la biblioteca i també l'arxiu històric així com també altres usos. Des d'aquestes sales es tindrà accés a la cambra de projeccions. A la segona planta es farà una sala per a conferències i tres cambres destinades a ús de les entitats culturals. De

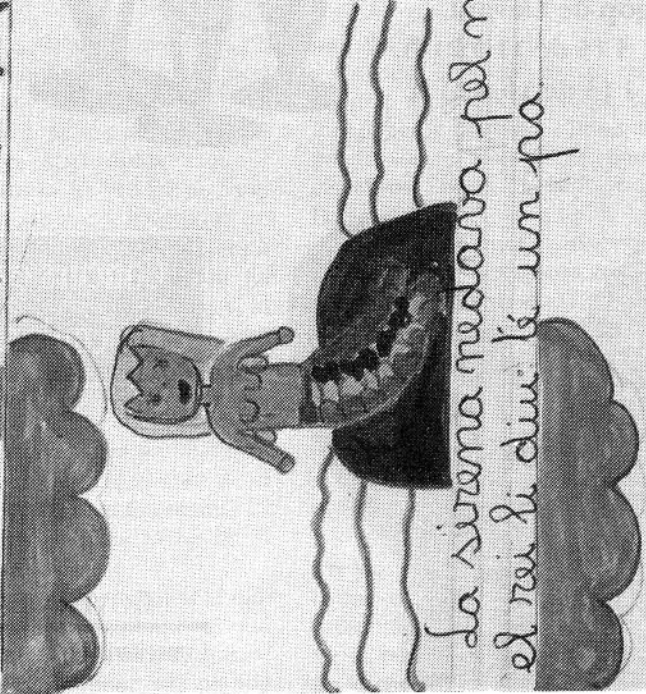
fet està previst que una d'aquestes cambres sigui la seu del patronat de Cultura. Hi haurà un petit vestíbul i també serveis. La teulada de l'edifici quedarà tal com està actualment, en canvi, la façana es modificarà i se li donarà uns aires modernistes.

Serà de 400 pessetes per vivenda cada mes, i 22 per cada 1.000 litres consumits **Cañellas crea l'impost de l'aigua**

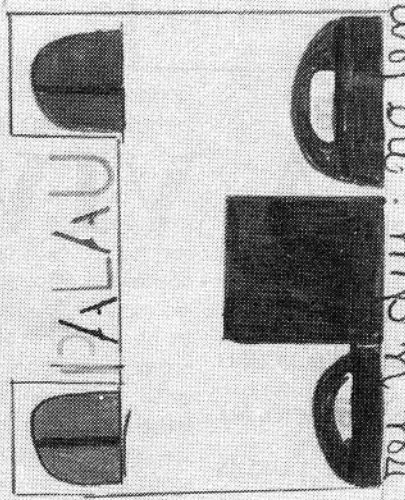
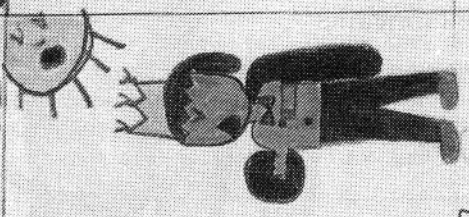
(Redacció). El Govern Balear ha creat l'impost de l'aigua que es començarà a pagar a partir de 1992. La creació d'aquesta nova càrrega impositiva ha estat justificada pel govern autonòmic de Gabriel Cañellas com una necessitat per pagar les grans despeses que generen la xarxa de depuradores que s'està instal·lant i que han d'arribar a depurar tota l'aigua que es consumeixi a les illes. L'impost exigirà que cada vivenda unifamiliar pagui una taxa fixa de 400 pessetes cada mes i una taxa variable que serà de 22 pessetes per cada 1.000 litres d'aigua consumida. La taxa fixa en els bars i restaurants serà de 2.000 i 3.000 pessetes per mes, respectivament.

Aquest impost afectarà a tots els pobles a partir del gener de l'any que ve, malgrat no se tengui depuradora en funcionament. Aquest serà el cas de Vilafrana. Dia 1 de gener sol dos terços del nucli tindrà aigua potable i la depuradora lògicament encara no tindrà ni projecte fet. Això no serà obstacle per a què l'Ajuntament es vegi obligat a cobrar l'impost.

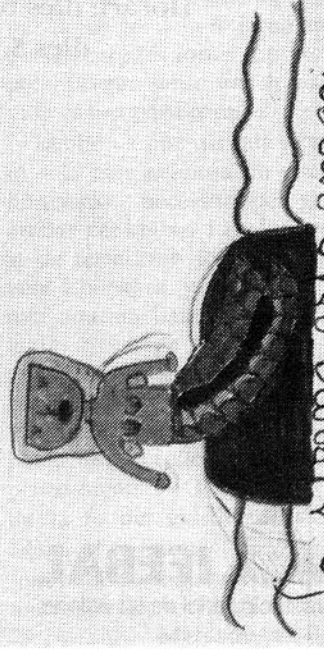
L'AVENTURA DE LA SIRENA.

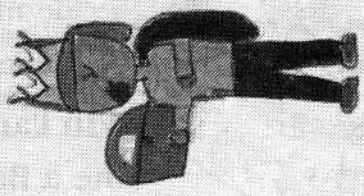
La sirena meditava pel mar
el rei li diu: té un pa

El rei li diu: no tinguis por
perque el meu palau esta ple d'or.

La sirena esta emocionada per l'or.
La sirena se pensa que ha pascat un cop.

El com és a la mar és que meda.
La sirena és a la mar i és a casa.

BALEART

VI FIRA D'ARTESANIA

PALMA DE MALLORCA

DEL 5 AL 15 DE DESEMBRE

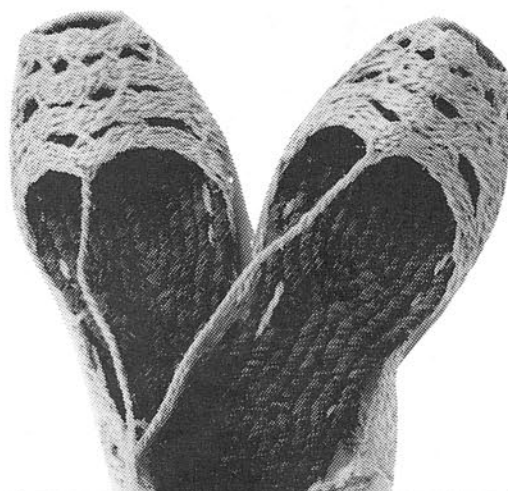
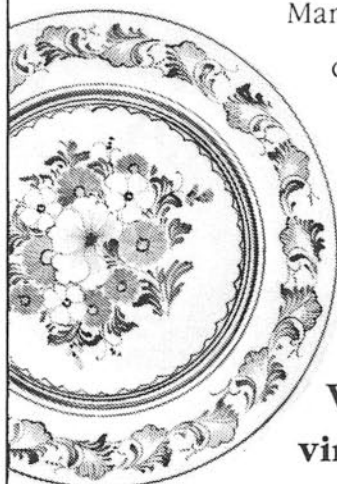
91

¡ARTESANIA VIVA!

Mantenir viva l'artesanía popular és l'objectiu de Baleart, que en aquesta edició 91 torna obrir les portes perquè puguis veure la qualitat i innovació dels productes artesans. Els fabricants de major prestigi es donen cita en aquesta convocatòria.

**Viu l'artesanía,
vine a Baleart.**

Al recinte ferial del Polígon de Llevant.
Horari: dies 6, 7, 8, 9, 14 i 15 de 11 a 21 h.
dies 5, 10, 11, 12 i 13 de 16 a 21 h.

**Concurs exposició
d'obsequis d'empresa**

 IFEBAL
Institució Ferial de les Balears

GOVERN BALEAR
Conselleria de Comerç i Indústria

Crònica d'uns sentiments

Estimat, estimadíssim Tomeu. Estimat germà, estimat amic, estimat company Tomeu, saps?. Avui a la fi, he agafat el llapis per escriure, per escriure-te a tú Tomeu, després de molts de dies de tenir-ne ganes i de no decidir-me a fer-ho.

Saps Tomeu?. L'enyorança de tú és tan forta, que quasi és l'únic que conta, és l'únic que té sentit.

Enyor la teva veu, la teva mirada, el teu somriure... i t'enyor al carrer, t'enyor a la taula... i fins i tot Tomeu, t'enyor malalt al llit.

Aquets sentiments Tomeu, estan dins el cor, l'umplen tot a n'el meu cor però no vull que pensis que això és tot, no Tomeu, no, hi ha moltes més coses que em parlen de tú: pens amb tú, Tomeu estimat, en tú persona alegre, sana, en tu persona realitzada i optimista, sempre de bon humor (tant que no podies comprendre que jo tengués estones difícils) amb un estat d'ànim constantment positiu i sobretot amb una vertadera força vital.

Fins i tot Tomeu eres (no puc soportar escriure en passat) una persona tan optimista («jo som un tio de sort mamà, ja veuràs com tot anirà bé, deies) amb una mirada sempre neta, franca i lliure de tota preocupació i de sentiments depressius o amargats. I aquesta expressió dels

teus ulls, de les teves paraules, eren el reflexe fidel d'aquesta actitud que tú has mantingut sempre, fins el darrer dia, davant la vida.

Pens amb tú Tomeu, persona d'esperit transparent, sense gens de malícia ni ombra d'egoisme, que disfrutaves compartint tot el que ere teu perquè els altres disfrutassin també. I vives satisfet de tú mateix, te tenies en tanta autoestima, que això te duia a viure encantat amb la teva família, que te pareixia la millor del món: sempre pensaven que els teus pares eren els millors, que de germanes no n'hi havia com les teves i que cunyats i nebot com els teus no s'en trobaven en lloc (fins i tot pensaves que la cussa «Bruna» i l'egua eren exemplars únics).

I els amics Tomeu? Tenies tota la raó del món quan deies que no t'extremava tot el que feien per tu: les visites nocturnes a la clínica (que moltes vegades després d'esperar al passadís no pogueren entrar a veure't perquè no et trobaves amb ànim de rebre'ls amb una rialla, com volies tú) els regals pens per tú, les telefonades a tota hora, els viatges a Barcelona (per donar-te aquelles plaquetes meravelloses que tan mateix tú no aprofitaves) per veure't d'aprop i per fer una rialla junts.

I tot això, Tomeu no te venia de nou

perquè tu hauries fet el mateix per qual-sevol d'ells que s'hagués posat malalt.

Saps una cosa estimat Tomeu? Idò ara que tot s'ha acabat, que ja no podem esperar altre «remissió completa» (tú ja m'entens) ni ens podem aferrar a cap altra esperança per allargar-te la vida, és quan ens sentim buits, tant, tant que sembla que tenim buides les mans, la casa i fins i tot la vida és buida sense tú Tomeu. Vull dir-te Tomeu estimat, que aquest buid tan gros que has deixat dins les nostres vides, ja mai més és podrà omplir perquè tú ets insubstituïble per totes les persones que t'estimam, però també vull dir-te estimat germà, que sempre te durem dins el cor, mentres es quedi un instant de vida perquè aquests 23 anys de vida amb tú han estat meravellosos i això, aquests anys de felicitat no ho oblidarem mai.

Escolta Tomeu: s'acosta l'hora de dir-te adèu i no vull deixar-te trist (saps que sempre hi vaig alerta) només volia dir-te que aquella confiança que me feres un diumenge horabaixa a Barcelona, ajaguts damunt la gespa, a duc aferrada a la mèdula per sempre: «A vegades pens que jo me moriré prest, però no em sap greu, perquè aquests 23 anys he estat molt feliç, he fet tot allò que volia fer i no estic endarrer de res».

Una abraçada molt forta Tomeu

La fe avui

Si en lloc d'aquesta conversa amb amics —que res més pretèn ser aquest petit article meu— m'haguéssiu sotmès al modern turment de les enquestes, tot emanant-me coses sens dubte sàbies i profundes, damunt la fe, ben bé us asseguro que no hauria sabut que contestar.

Jo no sé, per exemple, i a dir-vos veritat tampoc m'importa massa, si ara hi ha més fe que abans; si s'ha perdut la fe; si els joves creuen o no creuen; si la gent d'Església ajudam o estorbam a l'hora de creure; si la religió popular és un bon camí per arribar a la fe; si ser agnòstic és més humà que creure; si la societat s'ha paganitzat tant com diu el Papa; si el món d'avui ja no sent necessitat de fe...

Jo no sé com es defineix la fe. Ni si tant sols si es definible.

Per no saber no sé exactament si el que jo tenc és fe. Encara que crec que sí que crec perquè de cada dia tenc més ganes, gairebé rabioses, d'estimar. I perquè lluny de desencisar-me, de desencisar-

me, de desesperar-me, de desenganyar-me, cada cop, m'arrelen més endins, malgrat tot, l'esperança i la urgència de lluitar per la justícia, la llibertat i la independència del meu Poble, que, com tots els altres Pobles de la Terra, és també Poble de Déu.

El que sí us puc dir és que, si la fe és una llavoreta —que altra cosa no pot ser la fe que un granet que Déu escampa damunt el món segons a Ell li dona la divinitat més gana— ara, avui en dia el conrró, la sementera, que és el cor de l'home, està més apunt, més preparada que mai.

La raó d'aquest optimisme meu es troba en la desaparició, encara que lenta i a radols, dels enemics més forts, més irreconciliables, de la fe com són el fanatisme, el dogmatisme, les seguretats, el proselitisme, les tancadures, la por, sobre tot la por. Si bé és veritat que n'hi resta un d'enemic que lluny de desaparèixer creix més cada dia, com és el materialis-

me, també és cert que aquest és l'enemic més feble per a la fe i que amb un parell de sambatudes fortes cau per terra tot fet pols, perquè sense una transcendència la vida és ben poca cosa.

També us puc dir que aquesta llavoreta —la més preciosa de totes les llavors humanes— necessita per germinar, per arrelar per créixer i fructificar, una barreja de terra amb fems, d'aigua i sol, de vent i bonança, vull dir que necessita de tota aquesta llatènia que ara us proclamareu. Necessita llibertat, respecte, inseguretats, confiança, humilitat, senzillesa, contradiccions, dubtes, pobresa, obres de misericòrdia, sentiments sensibilitat, impotències, curolles, quimeres, misèries, penediments... i sobre tot i per damunt tot la fe per existir necessita estimera. Molta d'estimera. Una amorosida, desfermada, escandalosa, estimera de cos i ànima, de Terra i Pàtria.

Maria de la Salut, tardor, 91
Jaume Santandreu

Fruites. El raïm

El raïm, aquesta simfonia química que ens ofereix la naturalesa quan s'està acabant l'estiu i anam cap a la tardor.

PROPIETATS:

Al mateix temps que el raïm com a aliment té una funció, també la té com a medicament que, si el sabem emprar així com toca, ens ajudarà a curar les nostres malalties, que la majoria de vegades no són altra cosa que intoxicacions.

El raïm és molt adequat per a combatre el restrenyament ja que és laxant, però sols si es menja la pell i la popa; però sense llavors, ja que aquestes són astringents (restenyen). És també diurètic ja que estimula la secreció d'orina gràcies a la presència en el raïm de sals potàssiques. Descongestiona el fetge i facilita el drenatge de les vies biliars. Alcalinitza la sang essent molt indicat contra l'artrisme. Molt adequat pels malalts que pateixen de gota, morenes, arteriosclerosis, eczemes anèmiques, asma, etc.

Gran vigortizador de les nostres defenses orgàniques augmentant la vitalitat per combatre l'hivern. Per la seva riquesa

sa en glucosa i un alt valor de vitamines i sals minerals, és el raïm un gran constituent. També és molt calòric, té de 700 a 1.300 calories.

Jo pens i també els naturalistes que no és gens desitjable el mal desgastament energètic que es fa en la transformació dels sucres (glucosa, lebulosa, fructosa, etc.) tan assimilables pel nostre organisme, en el tòxic alcohol (vi). La majoria de les malalties del nostre temps es deuen quasi empre a una alimentació inadequada juntament amb altres transgressions (medi ambient, físic i ambiental contaminat).

El raïm i, sobretot, una cura de raïm, exerceix un magnífic efecte desintoxicant, doncs ens facilita l'eliminació de matèries morboses en l'interior del nostre organisme. Aquestes cures de raïm ja eren recomanades per Dioscòrides, Plini, Celso, Galè, etc. Aquestes precioses paraules de la medicina han estat reafirmades en el pas del temps tan important com les últimes novetats que s'estan descobrint avui.

Seria molt bo que es generalitzàs en el nostre país el sà costum que ja existeix

en altres països de realitzar una cura de raïm anual, això seria una intel·ligent mesura per beneficiar notablement la nostra economia orgànica i de la butxaca.

Essent el raïm pobre en albúmia evita el risc de l'acumulació d'àcid úric. La seva pobresa en sodi fa que s'empli en dietes sense sal.

La presència i relativa abundància de sals minerals (fòsfor, calci, magnesi, ferro, coure, clor, sofre) restableix i reforça el sistema nerviós. Les sals de potassi exerceixen una acció tònica-cardíaca digne de tenir en compte. No ens oblidem de les vitamines que conté el raïm, com vitamina A, B1, B2, i sobretot la vitamina C.

En canvi, és contradictori per als diabètics, els qui tenen úlcera d'estómac i els qui tenen colitis.

M'agradaria que aquests articles ens ajudassin de cada dia un poc més a valoritzar aquestes fruites que ens envolten, per a millor aprofitar-les. Gràcies i bon profit.

Tomeu Català Mut

GLOSES

Sé que n'hi ha que desitgen que no deixi es glosar, altres que empenyen i pitgen que no torni a molestar.

He intentat descansar ses coses així com són, pes qui se puguin alegrar tenc es gust de dir que torn.

DE LA VILA

La Vila, poble petit, la Vila diu que vol créixer, es qui amb raó se queixa no perd es temps cada pic.

Es pegar una crescuda fa anys se va aconseguir, és hora de tornar partir però amb molta més fua.

Sa raó només és una en que no sigui total, la Vila ha creat fortuna i mos fuig lo principal.

Pagam a Petra i Sant Joan lo que fa falta a la Vila, esperem que comprendran que sa raó troba sortida.

Es poble ha volgut créixer a sa baldana des Puig, oblidant-se de sa pega des capital que mos fuig.

Entre tots hem d'apoiar es que intenten això, tots units i fora por que sa raó guanyarà.

TRIST ANIVERSARI

Dins es novembre se compleix sa fetxa no la record, es dir es nom no mereix que qualcú no ho trobi fort.

Què trist és sentir xerrar es tramats amb traïdoria, fent més pena cada dia no se poden despartar.

Duen a dins ses entranyes com una espècie d'infart, que les fa estar de part per millorar falten manyes.

Així com dic anomen llàstimes que fan aqueis, mal encaminats d'uns vells quin pensar no se comprèn.

Tota aquesta furia, que espenya sa unió, que amb gorra i camia demostren es seu color.

Crec que ja no és necessari alçar sa veu ni es cap, ni celebrar un aniversari de tan poca dignitat.

Neo-nazis europeus que vénen a presumir, que units amb sos d'aquí tristement mostren es peus.

Que aquell descansi en pau oblidem s'aniversari, que si per bé canviau més amics és necessari.

A EN JORDI PENYA

Un pic més sa carretera mos ha tornat sembrar es dol, pareix que hi ha gent que vol fer anar ets altres darrera.

Sempre volem adelantar i amb poca raó correm, molts de pics sense pensar lo poc que aclarirem.

Per a ses filles i es seu germà i per a tots es que plorau, un moment per recordar a en Jordi Nicolau.

Ni son pare ni sa mare per causa de mala sort, sa carretera se dispara i mos deixa un mal record.

Gabriel Montserrat

Nostàlgics i violents

El dia 18 de novembre va sortir al diari «Balears» un petit, però significatiu escrit damunt la congregació a Madrid de Persones nostàlgiques i violentes per commemorar el 17 aniversari de la mort de Francisco Franco, i una es demana, com es poden reunir personalitats tan oposades. (La pregunta sempre queda en l'aire).

L'enfrontament tan esperat de l'ultradreta i l'ultraesquerra no es va produir, sols hi va haver 40 detinguts, entre ells aquest grup tan de moda que ens matxaquen per a la televisió dia i nit, «las cabezas rapadas», un parell de heavies i uns de la CNT.

Com diem amb mallorquí «no mesclis ous amb caragols», aquí no hi havia només ous i caragols, també hi havia ultradretes, ultraesquerres, nostàlgics, violents, «cabezas rapadas», heavies i seguidors de la CNT.

I per si faltàs més gent hi havia la

Policia Nacional, que donà garrot, com sap fer en qualsevol cas d'exitació social.

Es va commemorar la mort de Francisco Franco i la del fundador de la Falange Espanyola, José Antonio Primo de Rivera i deveren anar-s'en a dormir ben tranquils tots quants eren, sense pensar amb els altres problemes que ens envolten a tots els que vivim en aquest món tant descuidat.

L'anècdota és que Blas Piñar, el líder del frente popular, va aconsellar als seus feels que no votin el partit popular, perquè permetrien l'avortament i va demanar el pas de les paraules als fets.

Cadascú amb la seva història, però allò de passar de les paraules als fets sempre s'ha demanat, tant si són d'esquerres com de dretes, o si van ben torts i mai encara s'ha aconseguit.

I per acabar de rematar-ho tot, al mateix diari i el mateix dia hi havia una notícia més significativa que la d'Espanya. Un candidat nazi era derrotat a Luisiana, el significat pot ésser que la coincidència mundial està en crisi, o el progrés no és el que era o tornam enrera. Cosa passa.

David Duke ex-líder neonazi i del Ku Klux Klan (KKK) és el candidat nortamericà que fins fa poc defensava la supremàcia de la raça blanca i

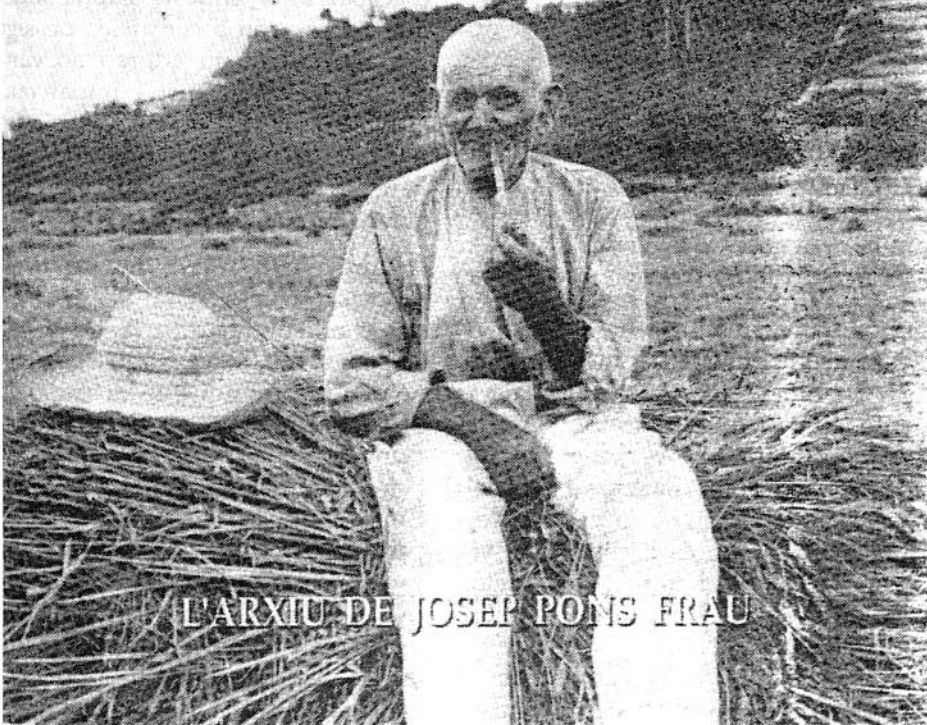
donava la culpa als jueus de l'holocaust. Va ésser derrotat, però la veritat és que els americans no tenien molt on triar, ja que l'altre candidat, un tal senyor Edwards, té fama de corrupte i jugador.

Tot això, i comptant que parlem d'Amèrica només pot tenir una conseqüència: un film de la Metro Goldwyn Mayer amb els millors actors del moment.

Catalina Rosselló Barceló

LLIBRES

MALLORCA: IMATGE FOTOGRÀFICA I ETNOGRÀFICA

L'ARXIU DE JOSEP PONS FRAU

Per recomanar-vos el llibre «Mallorca: Imatge Fotografia i Etnografia» damunt l'arxiu de Josep Pons Frau, ho farem amb una ressenya que va sortir a una publicació de la premsa forana, dels nostres veïnats, MEL I SUCRE de Sant Joan.

La bona restauració de les cases del poble i de fora vila és una feina que ens afecta a tots. La qualitat de vida —ja ho hem dit altres vegades— no es mesura només pels doblers, la piscina o l'aire condicionat, sinó també —i sobretot— per un «bon» ambient, per uns espais agradables, per un aire pur i de bon alenar, per uns edificis i un poble que hi faci bon viure: tant funcionalment com estèticament. Aquest és el camí per tenir un demà més confortable per a tots nosaltres.

Amb només deu jugadors

S'Arracó 3 - Vilafranca 0

Alineacions:

S'Arracó: Jover, Lladó, Vazquez, Cuenca, Peñarrubia, Massanet, Salinas, Medina, Rodríguez, Vidal, Miró.

Vilafranca: Pep Julià (4), Moleta (3), Gudi (3), T. Portell (3), Juanito (3), Barraques (3), A. Margo (3), Monserrat (4), Pellé (3), Cotó (3).

GOLS: 1-0 als 43 segons després de perdre una pilota al centre del camp en Vidal fa una passada en profunditat per en Miró que totsol davant en Pep Julià aconseguix fer-li gol per baix.

2-0 Quan ja passava de dos minuts del temps reglamentari a la primera part i sense cap motiu per allargar-la en Ruiz aprofitant una pilota en profunditat que havia tocat en Gudi, la qual cosa no va permetre que Pep Julià pogués desviar, aconseguix tocar justet per passar el porter i a porta buida aconseguix el segon gol.

3-0. Al minut 60 un fort xut de dins l'àrea grossa de Miró que Pep Julià no pot fer res per impedir el tercer gol dels locals.

COMENTARI: Resultat molt enganyós aquest del tres a zero però no començarem xerrant del resultat ni del partit sinó que xerrarem d'una altra circumstància i és que el Vilafranca va acudir només amb deu jugadors a aquest partit.

És molt mala sort que justament els dos jugadors de la plantilla del Vilafranca que fan la mili tenguessin guàrdia aquest dia i tenint en compte que el Vilafranca en aquests moments no té molts de jugadors a la plantilla i si, a part d'això, li lleven dos jugadors que on titulars i que, per tant, tenen un pes dins l'equip, no és d'extranyar que el Vilafranca tengués molts de problemes en la seva visita al camp de S'Arracó.

També falten els dos germans Margo que, per diferents motius, no volen seguir jugant a futbol aquesta temporada. També faltava en P. Portell que a les dades del partit es trobava de viatge de nocces i també en Damià que estava preparant el seu proper compromís.

Deixant a part aquest tema i entrant dins el tema del partit, s'ha de dir que tengué les seves oportunitats per poder dur qualque cosa positiva del camp de S'Arracó. És molt fort que un equip que va a jugar un partit amb deu jugadors, i ja dins les cassetes, es diu que s'ha d'anar a aguantar l'empat i saber aprofitar bé les seves oportunitats, i als 47 segons tens el primer gol dins l'esquena. Després d'aquest primer gol, precedit d'una fallada molt clara del voluntariós T. Potell, pareixia que el S'Arracó aconseguiria una embalmada i clara victòria, però no va esser així perquè l'equip local va haver de córrer molt, i només va aconseguir fer un gol de jugada mitja, els altres dos varen esser un d'errada i l'altre d'un clamorós fora de joc.

També hem de parlar de l'àrbitre, i és la primera vegada que ho faig i esper que sigui la darrera. L'àrbitre del partit era un jovenet vestit de negre de nom Bartomeu Nadal Riera. Si aquest nom no vos diu res vos puc dir que es l'àrbitre que va pitar la final del torneig del Meló. No entraré en el tema del gol del fora de joc, que ho era, ja que jo estava entre el públic i justament ben a l'indret d'allà on es va desenvolupar la jugada, puc assegurar que era un clamorós «off side». Del tema que vull parlar és de l'expulsió d'en Pellé, que es va produir quan ja anava el partit 3-0 a favor de l'equip

local, i una jugada per la banda dreta d'en Pellé, que guanya la posició al seu marcadó i se'n duu la pilota quan l'àrbitre va pitar mans d'en Pellé. Aquest es girà i li digué: «Es teus collons, àrbitre; però no d'una manera despectiva sinó d'una manera cordial i li va mostrar la targeta vermella, la qual cosa va extranyar molt a tots; ja no era per tant!. Però la sorpresa, en majúscules, es va produir quan, una vegada acabat el partit i mirant l'acte, ens varem adonar que la targeta que havia mostrat a Pellé era targeta vermella directe i no la segona groga com tots pensàvem. A damunt l'acte va escriure textualment: «Por decirme tus cojones. Expulsión directa». És ben hora d'acabar amb aquests hàbits xulets que només van a cercar les pessigolles als equips i jugadors i no van a fer un arbitratge just i imparcial. I amb això no vull dir que l'arbitratge no fos just i va esser totalment imparcial i no va tenir res a veure amb el resultat final.

També vull xerrar del capità del S'Arracó. L'any passat hi va haver dos conflictius partits, tant a S'Arracó com a Vilafranca, i aquest element no deu recordar que els nostres jugadors són nobles i no provoquen els primers, però si els cerquen els troben, hi són. Doncs bé, el senyor José García Salinas, després de fer un partit bastant bo, va partir a provocar el nostre porter que no és el que més paciència té damunt un camp de futbol. I va partir a provocar-lo de tal manera que el seu propi públic li va dir que no fes de beneit i que es dediqués a jugar. No se poc acabar amb aquest senyor i només amb aquest senyor? , perquè els altres varen tenir un comportament exemplar.

Vilafranca, 2 - La Salle, 6

ALINEACIONS:

Vilafranca.- Pep Julià (4), Moleta (2), T. Portell (2), Juanito (2), Cotó (2), Monserrat (2), Garau (2), T. Julià (3), P. Portell (2).

Margoi (2) per Cotó.

LA SALLE.- Vidal, Sastre, Mayol, Arrom, Bestard, Morey, Gómez, Albertí, Reus, Pol, Navarro.

Gols.- 0-1 al minut 15: una errada d'en Barraques que va centrar la pilota molt fluixa a Pep Julià i que n'Albertí (el butxí del Vilafranca en aquest partit) aprofità per fer-li gol.

0-2 al minut 25: en Monserrat perd una pilota en defensa i altre cop n'Albertí aconsegueix fer gol.

1-2 al minut 45: una falta treta amb molta d'intel.ligència per Gudi, que aprofità en Moleta per escurçar distàncies.

1-3 al minut 50: una gran jugada d'en Pol que aconsegueix passar a tota la defensa i, a porta buida, aconsegueix fer el tercer gol per al seu equip.

2-3 al minut 57: una jugada de molta intel.ligència d'en P. Portell que roba la pilota al defensa i al porter i aconsegueix fer el segon i definitiu gol per al Vilafranca.

2-4 al minut 77: un ràpid contraatac duit per n'Albertí que xuta, rebutja en Pep Julià i, després de tocar el pal, en Fernández tot sol i fora marcatge marca el quart de 4 l'horabaixa.

2-5 al minut 84: altra vegada n'Albertí duu un ràpid contraatac i fa el cinquè gol pel seu equip.

2-6 al minut 89: una badada d'en Miquel Moleta i d'en Pep Julià, que aprofita altre cop n'Albertí per fer el sisè i definitiu gol.

Comentari.- Un resultat que, a la vista del que va succeir, no és just per dos motius ben clars. El primer és que l'equip visitant no va aprofitar les claríssimes oportunitats que va tenir per fer un 2-10, o un resultat per l'estil; i l'altre és que, si el Vilafranca hagués aconseguit fer l'empat quan anaven 2-3 (que era quan l'equip meloner empenyia fort i de valent), una cosa molt diferent hagués succeït.

Gabriel Gelabert

Amb els mateixos mals de sempre

C'as Concos, 3 - Vilafranca, 1

ALINEACIONS:

C'as Concos.- Pons, Barceló, Vadel·l, Juanan, Huguet, Contestí, Hernández, Obrador, Julià, Mayol, Bennassar.

Vilafranca.- Pep Julià (4), Moleta (2), Gudi (2), T. Portell (2), Juanito (2), Barraques (3), Cotó (2), Monserrat (3), Garau (3), T. Julià (3), Agustí (3).

P. Portell (2) per Cotó.

Gols.- 1-0 al minut 10: una jugada dl jugador de Mayol que passa la pilota al seu company Hernández que, lliure de marcatge, aconsegueix obrir el marcadore.

2-0 al minut 17: altre cop una gran jugada de Mayol per la banda dreta, que, després de driblar a diversos jugadors del nostre equip, deixa una pilota perfecta a Julià que aconsegueix fer el segon gol.

2-1 al minut 34: una falta que treu Juanito al segon pal i que T. Julià amb el genoll aconsegueix introduir dins la porteria.

3-1 al minut 68: un ràpid contraatac per la banda esquerra, després d'una pèrdua de pilota de Gudi, i en Bennassar aconsegueix el resultat definitiu.

Comentari.- Sempre ens passa el mateix, no hi ha hagut cap partit que el Vilafranca hagi perdut que no ens

hagin fet un o dos gols en els primers minuts: dins Llubí en set minuts ja en duiem dos; dins S'Horta en el minut 12 ja en duiem un; dins S'Arracó als 47 segons ja en duiem un... i encara no em acabat la primera volta. Hem d'anar amb la veritat per davant i fins aquest partit l'únic equip que ens va guanyar amb relativa justícia, i encara podríem posar molts d'emperons, ha estat l'Algaida, perquè no hi ha hagut cap equip que ens hagi guanyat. I es pot dir: perquè no va el Vilafranca en els llocs capdavanters i, perquè no treu punts fora camp? La resposta és que el Vilafranca regala els partits perquè dóna unes facilitats defensives que mai no s'havien vist, ja que ens fan gols homes que sempre estan desmarcats, sempre són errades dels defenses o dels mitjos que baixen a defensar i que no saben tornar a rera quan han fet una jugada d'atac. L'al-

tre motiu: la porteria, i encara qualche vegada erram. I entenent aquestes dues errades que una setmana sí i l'altre també perjudiquen el nostre equip, podem veure com varen anar les coses pel nostre equip: dos gols al minut 17 i, al manco, cinc ocasions clares de gol errades per l'equip meloner.

Biel Gelabert

Resultats dels equips base

BENJAMINS

Felanitx, 3 - Vilafranca, 2
Vilafranca, 0 - S'Horta, 1
Santanyí, 1 - Vilafranca, 0
Vilafranca, 1 - Porreres, 2
Petra, 5 - Vilafranca, 1
Vilafranca, 1 - Ses Salines, 3

INFANTILS

C'as Concos, 2 - Vilafranca, 3

Vilafranca, 0 - Margaritense, 3
Vilafranca, 2 - Manacor, 6
Santanyí, 13 - Vilafranca, 0
Vilafranca, 0 - Porreres, 3

CADETS

Binissalem, 5 - Vilafranca, 1
Vilafranca, 0 - Santa Maria, 1
Pto. Cristo, 11 - Vilafranca, 1

Ni una a dretes

Santa Maria 3 - Vilafranca 0

Alineacions:

Santa Maria: Valiente, Martínez, Muñoz, Tomeu, Nitos, Ramis, Bestard, Masclet, Prohens, Coll, Moya.

Vilafranca: Pep Julià (5), Gudi (5), T. Portell (5), Cotó (5), Pellé (5), Mesquida (5), A. Margoi (5).

Comentari: Molt difícil s'han posat les coses per l'equip meloner en aquesta 2ª regional qui ho diria amb aquell equip que hi havia a la pretemporada i que tota la gent s'hi feia soci perquè hi veien un equip millor que el de l'any passat i pareixia que tot seria bufar i fer ampelles. Per tant molta gent es feia soci, cosa que ara qualche persona aprofita per defensar-se. Doncs si només eren set en aquest partit per una banda el mister en Garau i en Juanito varen sofrir un accident amb el cotxe i no varen assistir al partit i per altra banda en Moleta, en Monserrat i en Barraques no hi varen poder assistir per la mort d'una companya seva. Amb això no s'ha de justificar ningú ja es cert que si no hi hagués hagut res de nou haurien estat 12 jugadors i haurem gonyat segur ja l'equip local el podem qualificar com més dolent que el Pla de na Tesa que actualment ocupa la darrera posició. Si hi hagués 20 o més jugadors no hagués passat res

però el que no pot ésser tenir una plantilla tan justa.

Moltes són les coses que passen al Vilafranca desde

la directiva fins als jugadors passant per totes les categories ja siguin benjamins com infantils com els cadets que qualche dia conterem esperant que

quan ho fem sigui perquè s'hagin rectificats els errors molt greus i no sigui perquè el futbol hagi desaparegut altre cop al nostre poble.

Excursionisme

Les properes excursions que realitzarà el grup excursionista de Vilafranca són la No colectiva del dia 1 de desembre al Coll de Sa Bataia fins a Campanet. I la del dia 15, colectiva, al Puig Tomir.

Com sempre apuntar-se al Bar Can Gorrió.

Parenòstric

AL CAMP

Aquest mes és poc el que es pot fer al camp. Als horts podeu sembrar tota casta d'hortalissa per a la primavera. La llenya que tallareu dins el minvant d'aquest mes durarà més temps.

Altres coses per fer son les de recollir fems, banyar espart per fer cordes, adobar bótes, netejar cellers, adobar barrats, netejar síquies.

Arabassar patates i naps i guardarlos a un lloc sec. Mirau la lluna per sembrar els alls i cebes per fer grells (lluna vella).

Hora de sembrar gra menut, ja que ses roades li basten per neixer.

Les ametlles ja haurien d'estar trencades i triat el bessó, a punt per fer un bon torró, perquè als de ses botigues no s'hi poden acostar de cars que són.

Es soscaven els arbres malaltissos i s'hi posa terra nova ben adobada. També salau ses olives, però per lluna vella.

TEMPS

En quant al clima dir-vos que aquest mes la evaporatranspiració és la més baixa de l'any (sols s'evaporen 10 litres per m² d'aigua de cada 18 de pluja). A finals d'any queden a la terra una reserva de 33 litres per m², pel que es fan innecessàries les regades.

La temperatura mitja és de 11°, la màxima de 15° i la mínima de 8°. El cel estaarà nuvolat més temps que aclarit. La insolació, amb 139 hores mensuals de promedi, és la més baixa de l'any, 4 hores i mitja cada dia.

FESTES DEL DESEMBRE

-Dia 4; Sta. Bàrbara, patrona de Vilafranca.

-Dia 18; a Cala Ratjada, festa religiosa de la Verge de l'Esperança.

-Dia 25; Nadal.

-Dia 31; festa commemorativa de la Conquesta de Mallorca pel rei En Jaume I, a Palma.

TEMPS DE MATANCES

El mes de novembre i desembre és el temps de matances. Diuen, però que no ha d'esser dins el ple ja que les peces que s'han de coure no n'arribarà cap de sencera, i si es troba en el girant: transició de lluna nova a vella també s'esclaten.

Encara sou a temps de trobar un bon exemplar per fer llangonisses, botifarrons i camaiots, i unes bones tallades de llom per menjar amb esclatasangs torrats. N'hi ha que n'han trobats paners ben plens, i altres que han vengut com «madò Moreia», sense cap ni un.

Que no falti a un bon arroç de matances un grapat de tords, que ja ha arribat el temps. (Encara que siguem un poquet ecologistes).

Tot això i una botella de vi fet a casa, no hi ha que passar pena pel fred que ens arribarà.

Cinema

El silencio de los corderos

«El silencio de los corderos», és d'entrada, una pel·lícula que jo recomanaria veurer-la a tothom, excepte tal vegada als més impresionables...

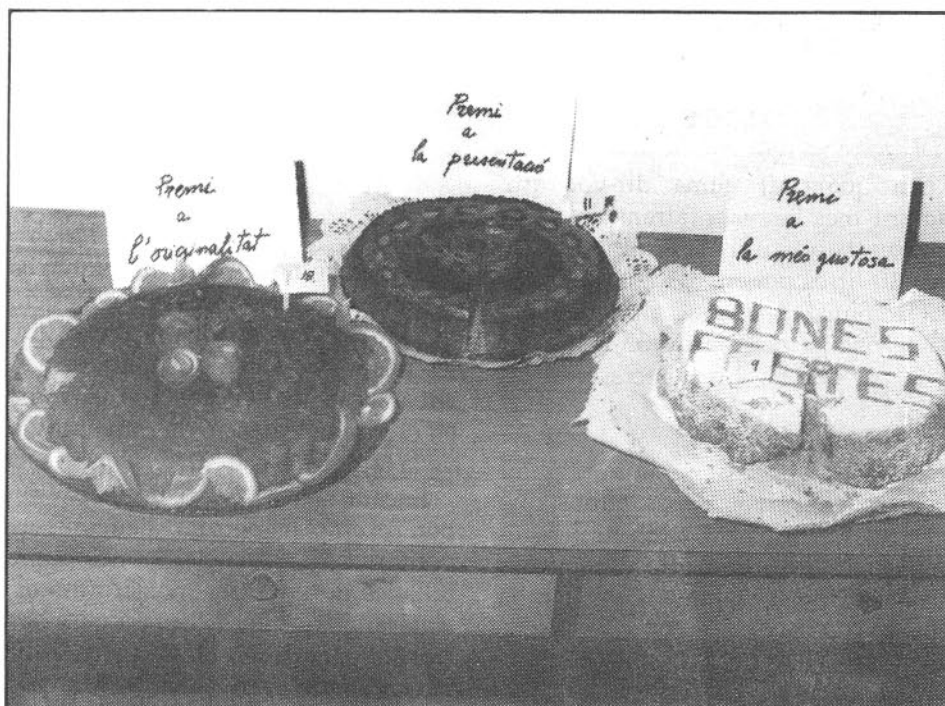
Es tracta d'un psico-thriller dirigit per Jonathan Demme, un cineasta tal vegada no molt conegut, que havia fet pel·lícules com «Algo salvaje» i «Casada con todos», per descomptat que aquesta pel·lícula ha significat un giro de 180° respecta al que havia fet anteriorment, però que li ha sortit perfecte. Val a dir que, en quan a guió, estava respallat per un best-seller anomenat «El silencio de los inocentes», encara que això representa un repte pel director, que crec ha sabut salvar amb honor, envoltant-lo a més d'una fotografia amb morbo i suspens admirables, així com l'aparició d'una Jodie Foster en el seu millor moment, dos anys després de rebre l'Oscar per «Acusados».

La pel·lícula ens explica la història d'un psicòpata assassí anomenat Búfalo Bill, que escorxa a les seves víctimes, i la d'una jove que està a l'acadèmia de l'FBI, a qui no li queda més opció per atrapar-lo, que demanar ajuda a un altre psicòpata, que li va oferint el perfil psicològic de l'assassí, a canvi de que aquesta li conti els més in-

tims secrets de la seva infància.

El més destacable de la pel·lícula és el fet de que, degut a la necessitat de la protagonista de deixar-se arrossegar per la ment retorçada d'un psicòpata el qual l'enfronta directament amb els seus pitjors traumes, per tal d'arribar a descobrir la identitat d'un altre psicòpata, provoca que l'espectador estigui tota la pel·lícula en tensió, que es veu augmentada considerablement pel detall que suposa l'enfrontament de la gran femineïtat d'una jove agent ingenua i inexperta amb aquells dos monstres sense escrúpuls, la qual cosa fa que, a més d'estar en tensió pel propi argument de la pel·lícula, inevitablement l'espectador pateix per ella, a qui sembla que el cas li vengui gros... instint de protecció, deu esser això...

En resum, una bona pel·lícula, amb tots els alicients necessaris per a fer-te passar dues hores nerviós. Ah! i com a curiositat, és una experiència molt interessant, observar la gent sortint del cinema, que, de tan callats que estan, sembla que no s'atriveixen a profanar «El silencio de los corderos».

Coca de Taronja

Ingredients:

- un paquet de canari
- un tassó de taronja sucada
- la clovella per adornar
- un quart de farina
- 300 gr. de sucre
- 8 ous

1. Pujar els blancs dels ous, ben pujats.

2. Mesclar tots els ingredients menys el suc de la taronja

3. Tirar-li els blancs dels ous

4. Posar-la dins el forn uns 20 minuts.

5. Treura-la i de calenta afegir-li mig tassó de sucre i la taronjada (encalantida per fondre el sucre, sense bullir, perquè perd el gust). Tirar-lo per damunt la coca i adornar-la.

Una variant d'aquesta coca és de café.

Ditades de mel

-Als jugadors cadets del Vilafranca... que guanyin qualque partit.

-A l'amo Mateu que aguanta i aguanta, i aguanta...

-A tots els que fan FP-1 perquè puguin arribar a ministres i advocats, i

sinó, com a mínim a picapedrers, electricistes, fusters i teulers... etc.

-De lo bé que varen anar les festes patronals de Ca Na Caia.

-De lo molt que s'enyora al camp de futbol a Xisco Riera i Neeskens.

-A n'en Botelles que té molta paciència perquè cada mes surt a aquesta secció de la revista, i no protesta, però...

Cap a Egipte

Aquest estiu passat pagar amb targetes de «La caixa» ha tengut una avantatge per un vilafranquer. Sense més ni menys li ha tocat un viatge per a dues persones a Egipte. Enhorabona. Els afortunats són en Paco «fosc» i na Montse.

Talls de guillotina

-Als «Quintos-Quintas del noventa y dos» per la seva tasca col.laboradora en la normalització lingüística duita a terme per Anna Moll.

-Que a l'hora de bauxes la normalització es vagi a fer punyetes.

-A una de les coordinadores per deixar-n'hos als moments més difícils de la redacció (Es va refredar i jeu al llit)

-Que el batle hagi de treure les castanyes del foc al president del futbol, mentre ell s'ho mira.

A part que els al.lots del PSM encara no poden jugar amb els del PP, ara ens han dit que certa petita i aguda persona es dedica a regalar confits de «fresa» a determinats nens a l'escola.

-Que la catequesis moderna sigui des d'ara i pels segles dels segles una ruta turística, a les 16 h, recollida a l'escola, 16'30 h, berenar a ca la catequista, a les 16'45h catequesis (ja era hora), i a les 18h. ball de bot.

I que més a més siguin grups ressinguts, o sigui no hi pot anar tothom.

BROU DE LLETRES

F B A T R A R C S T L X
 S L C P P Q S O A B L I
 A D O O Z D T A L R O Z
 F B E R T L R N D O S D
 O E F T D R E E I R E D
 N L G U I E D G H F T U
 T L N L J A C R J G A A
 H P O A O B C A K L M P
 I U L O U F L D R S R A
 J I B M S G H L X D T N
 K G C G H I J K L R S O
 D F X T I N A L E F O B
 A R V G T U G H J K M B

Els noms de 10 revistes que pertanyen a l'Associació de la Premsa Forana de Mallorca.

Maria Galmés

Solució: Flor de Card, Bellpuig, Coanegra, Artà, Felanitx, Dijous, Lloseta, Sa Font, Bona Pau i Portula.

Família numerosa

Aquesta cabra i els seus cabrits aparentament són com els altres, lle-

vat que a la primera ventrada, la cabra tingué 4 cabrits, a la segona 4 més i a la tercera n'ha tenguets 3. Extraordinària proesa aquesta.

Naixements

-Jaume Nicolau Estrany, dia 22 d'octubre, fill de Jaume i Maria.

-Jaume Rubert Pocoví, dia 9 de novembre, fill de Jaume i Margalida
Enhorabona i moltes felicitats.

Defuncions

-Margalida Rosselló Servera, dia 23 d'octubre, als 78 anys

-Magdalena Barceló Garí, dia 25 d'octubre, als 72 anys

-Joan Nicolau Estrany, dia 4 de novembre, als 91 anys

-Magdalena Febrer Jaume, dia 5 de novembre, als 91 anys

-Catalina Oliver Sastre, dia 17 de novembre, als 86 anys.

Descansin tots en pau.

Esdevinalles

En primer lloc dir que les solucions de les endevinalles del número passat, per a tots aquells que encara no han trobat la resposta, són:

-1ª endevinalla: un caragol

-2ª endevinalla: un moliner

-3ª endevinalla: la neu

I ara unes altres a veure qui les endevina.

A les fosques i en repòs me poses quan me festeges m'estimes pes meu bon cos me trepitges i em poteges emperò sempre té gos

A molts he dat salut i a altres he causat la mort mirau si tenc mala sort que em solen comprar de gust

Com més fort me bufaràs més me faràs enfadar i alerta si et puc pillar, llavors si que esposaràs!

Refranys

A mitges, no umplen sitges
A on hi ha gall, no canten gallines
Arbre de bona casta, preguent un pam per sis basta

Aigua treu amb un paner que en so creure es falaguer

Bon arrós, bona llimona, bona barca, bon timó.

Casau-vos i vos diran vos

Cunyats i cunyades són anses de

caldera mal aferrades

Desembre nevat, bon any pes blat

Dins un plat petit, no hi faceu moltes sopes

Llengo dins sa boca fa sa dona hermosa (i s'homo?)

Jocs populars

A Borinot, a borino

Ara que s'acosta l'època de matances, record que fa anys, en temps dels nostres pares o padrins, aquest dia era de reunió de tota la família i per als més menuts era un dia de festa, alegria i jocs.

Al final de les mantances, quan ja s'havia arreglat el porc i s'acabava la feina, s'aprofitava per a fer un gran sopar de matances. I després de la sopada els grans es dedicaven a posar en pràctica tota una sèrie de jocs que entusiasaven els més joves, que també hi volien participar. Un d'aquests jocs que es jugava per a gran goig dels altres era el Borinot.

Era un joc per a tres persones que es desenvolupava així: Primer s'havia de triar qui havia de ser el borinot, per això un dels jugadors es posava una pedreta o un botó dins una mà. Presentava les dues mans tancades als altres jugadors i un rera l'altre havien de triar una mà. Si n'hi havia un que endevinava la mà de la pedra havia de fer de borinot, però si no n'hi havia cap que ho endevinés, el borinot era el que portava la pedra o botó.

Aleshores el borinot es col·loca enmig dels altres, l'un està a la dreta i l'altre a l'esquerra del borinot. Aquest porta un gorra o un capell al cap i es posa els punys davant la boca fent el renou fosc del borinot quan vola. Els altres dos amb una mà paren la cara i amb l'altra es disposen a tombar el capell al borinot.

Mentre el borinot fa renou i no separa els punys de la boca, els altres no poden fer-li res, però quan veu els altres un poc descuidats els pega una bona galdada, moments que aprofiten ells per pegar el capell del borinot, rebent aquest qualche clatejada quan intenta esquiva-los. Però el qui aconsegueix tombar el capell al borinot, passa a ser-ho ell. I el joc torna a començar.

Santa Bàrbara

DIJOUS, 28 DE NOVEMBRE.- A les 20'30 hores: Al local de «Sa Nostra» xerrada a càrrec de Mª Antònia Palou-Psicoleg i Julio Izquierdo-metge, del tema «La malaltia de l'Alcoholisme».

DIVENDRES, 29 DE NOVEMBRE.- A les 21 hores: Conferència sobre l'autodertiminació a càrrec de Damià Ponç al saló d'actes de l'Ajuntament.

DISSABTE, 30 DE NOVEMBRE.- A les 16'30 hores: 1ª trobada de bandes de tambors i cornetes amb la participació de les bandes de: Lluçmajor, La Salle de Manacor, Crist de l'Agonia de Manacor, Sa Torre de Manacor, Maria de la Salut i Vilafranca.

A les 20 hores: exposició al local de «Sa Nostra», mostra d'escultura a càrrec d'En Miquel Brunet i Llorenç Ginart.

DIUMENGE, 1 DE DESEMBRE.- A les 15'30: Partit de futbol 2ª regional. Vilafranca - Barracar.

A les 20'30: 2ª trobada de corals a l'Església Parroquial, participaran: Coral de Porreres, dtor. Sebastià Melià, Cant coral de Manacor, dtor. Martí Saez, Coral els Brulls de Vilafranca, dtor. Nadal Caldentey.

DIMARTS, 3 DE DESEMBRE.- A les 21'00: Al saló d'actes de l'Ajuntament xerrada de la pagesia amb col.laboració de l'unió de pagesos.

DIMECRES, 4 DE DESEMBRE.- A les 19'30: Missa de Santa Bàrbara.

A les 20'30: Bunyolada a la plaça de l'Ajuntament.

A les 21'00: Ballada popular amenitzada pels grups Marjal en festa. Tramudança i Sonadors de la Vila.

DIVENDRES, 6 DE DESEMBRE.- A les 21'00: Concert de piano i flauta a càrrec de Miquel Estelrich i Pep Xisco a l'església Parroquial. Col.labora «Casa Martí».

DISSABTE, 7 DE DESEMBRE.- A les 11'00: Partit de futbol benjamí. Vilafranca - Avance Artà.

DIUMENGE, 8 DE DESEMBRE.- A les 11'00 al camp de futbol, I mostra de ca de bestiar, exposició de ca rater, exposició local de ca eivissenc, exposició de butxes mallorquins i altres, exposició de coloms missatgers.

DISSABTE, 14 DE DESEMBRE.- A les 21'00 hores: Projectió d'una pel.lícula del grup excursionista al saló d'actes de l'Ajuntament.